

gøre nogle Bemærkninger. Det er ganske rigtigt, at ved den Fordeling, som faktisk fandt Sted i 1849, bleve de tyndest befolkede Egne rigeligt betænkte med Folketingsmænd, men i selve Grundlovsudkastet var det ikke Tilfældet, og da det kom frem, blev dette Forhold slet ikke omtalt. Man gik ind paa det og fandt jo vel altsaa ogsaa, at der kunde være noget, der talte for det; men det er paa ingen Maade kommen frem den Gang som et Krav, der saa at sige kunde kaldes et grundlovmæssigt Krav, som man ikke siden maatte gaa bort fra. Men Ederne siden den Gang ere blevne meget forandrede. Da var man nødt til at tage Kommunitationshensyn i større Grad, end man nu behøver, og desuden har det vist sig, at i mange tyndt befolkede Egne er Folkeantallet vokset betydeligt, saa det nu, naar man undertager enkelte Hedesogne, vilde være meget vanskeligt at angive, hvilke Egne, man nu skulde give forholdsvis flere Repræsentanter end andre. Der er et Hensyn, som Regeringen har taget her til Kjøbenhavn, som hænger naturligt sammen med, at man har ment, at Befolkningen vil vokse særlig meget her, fordi Befolkningen jo vokser stærkest i Byerne; og det er ogsaa, synes jeg, et Hensyn, man bør tage, selv om man ogsaa maa tage i Betragtning, hvad det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at Vælgerantallet ikke har det samme Procentantal i Kjøbenhavn og Provinsbyerne og paa Landet. — Saa gjorde det ærede 1ste Medlem for 5te Kredts opmærksom paa, at Bybefolkningen har i og for sig en stor Fordel ved, at den har en lettere Afgang til Valgstederne end Landbefolkningen. Meningen var altsaa den, at Regeringsforslaget skulde begunstige Byerne for meget i Forhold til Landet. Der vil jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at hvis Regeringsforslaget ikke gjorde det, handlede det ikke i Grundlovens Aand. Det er jo nemlig slaaet fast, det er grundlovmæssigt anerkendt fra alle Sider, at den Smule Indrømmelse skulle Byerne have, at de skulle have saa nær som muligt til Valgstederne. De Herrer, der lende Forhandlingerne fra den Tid, vide, at oprindeligt ønskede man, at Kjøbenhavn og Byerne skulde være repræsenterede med $\frac{1}{3}$ af Repræsentanterne, for at Byinteresserne nogenlunde kunde blive stillede ved Siden af Landbointeresserne. Det lykkedes ikke at føre den idé, men saa prøvedes der en anden Udevej; man vilde, saa vidt jeg husker, lægge Byerne sammen, saa at 2—3 Byer stemte sammen, for at de paa den Maade kunde saa nogle Repræsentanter. Det gik heller ikke igennem; men mange af dem, der

stemte imod det, billigede ganske, at Byerne havde Krav paa det, og beklagede meget, at Byerne ikke fik det, og at de tillige vare saaledes stillede, at de ofte bleve lagte sammen med de mest folkerige Landboegne, saa at Bybefolkningen forsvandt i Landboantallet. De beklagede det meget, og saa vidt jeg har kunnet skønne, var der kun ganske enkelte Rigsdagsmænd blandt dem alle, der ikke fandt det fuldstændig rimeligt og billigt, at Byerne fik nogen Garanti for, at de kunde saa lidt mere Repræsentation, end de fik den Gang. For at bøde lidt paa denne Ulempe, var det man slog fast, at saa skulde de have denne Indrømmelse. Nu har jeg ganske vist set, at et æret Medlem i det andet Ting har gjort gældende, at da Byerne fik deres Repræsentation forøget lidt i 1866, skulde nu denne Indrømmelse ikke længer gælde; men det antager jeg ikke, at mange ville kunne mere, at den Smule Repræsentationsforøgelse, Byerne fik i 1866, skulde gøres gældende her. Jeg maa altsaa holde paa, at Regeringen i sit Forslag gaar grundlovmæssigt frem, naar den fastslaar, at der nu ikke skal tages saa meget Hensyn som før til de tyndt befolkede Egne, og at Valgtredsene fremdeles saa vidt muligt skulle være saaledes fordelt som tidligere og have deres Valgsteder saaledes beliggende i Byerne, at det ikke bliver vanskeligt for Folk at komme til at afgive deres Stemme. Det ligger i Sagens Natur, at Landboerne komme nok. Det ærede Medlem mente, at det var vanskeligt for dem; men jeg kender ingen Kredse, hvor de ikke kunde komme, naar det gjaldt; thi det er en gammel Skik, at Gaardmændene køre for Husbændene og Indsidderne; det vilde jo være noget ganske andet, om Bybefolkningen skulde leje Bogne i dyre Domme for at køre ud paa Landet. Jeg kan ikke indrømme, at Regeringens Forslag her gaar frem paa en forkert Maade.

Saa sagde det ærede 1ste Medlem for 5te Kredts, at han ganske sluttede sig til den Fortolkning af Grundloven, som det ærede 4de Medlem for 7de Kredts (Madjen-Møg-dal) fremkom med i Tjør, nemlig at det slet ikke kom an paa Kredsenes Sigestorhed, men kun paa det gennemsnitlige Folketal i Kredsen saaledes, at der gennemsnitlig blev en Rigsdagsmand for hver 16,000 Indbyggere. Det ærede Medlem, som bragte dette frem i Tjør, mente, at det var bevist ved, at man først havde en Sætning, der lød omtrrent saaledes, at der skulde være et Medlem for hver 12,000 Indbyggere i Kredsen, og siden blev det altsaa forandret til, at det skulde være en Folketingsmand for hver